

NARODOWY
BANK POLSKI

Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Białorusi w Polsce w 2024 r.

Raport z badania ankietowego

Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Białorusi w Polsce w 2024 r.

Raport z badania ankietowego

Raport nie powstałby bez pracowników Oddziałów Okręgowych NBP zaangażowanych w przeprowadzenie badania ankietowego. W szczególności były to następujące osoby: Jolanta Filipowska, Artur Gajda, Robert Goch, Marek Jackowicz, Piotr Kędziora, Renata Kwiatkowska, Robert Leszczyński, Michał Lustrynowicz, Agata Łukasiewicz, Diana Łukaszek-Rozpendowska, Kamila Miśkiewicz, Marek Momot, Iwona Motylska, Jakub Mroczek, Filip Munko, Grzegorz Paszczyk, Kinga Paszkiewicz, Jolanta Pawlińska, Ewa Waszkiewicz, Tomasz Wysocki, Adrian Żak.

Dyrekcja Departamentu Statystyki i autorzy Raportu dziękują instytucjom administracji publicznej, organizacjom społecznym oraz innym podmiotom instytucjonalnym za pomoc w pozyskaniu respondentów do badania.

Opracował:
Departament Statystyki

Zespół autorski:
Beata Dudek (Wstęp, Rozdziały 1 i 3, Aneks)
Adam Panuciak (Rozdział 4)
Paweł Strzelecki (Rozdział 2)

Podsumowanie	5
Wstęp	6
1. Charakterystyka imigrantów z Białorusi w Polsce i uwarunkowania ich pobytu	9
1.1. Przyczyny przyjazdu	9
1.2. Struktura społeczno-demograficzna imigrantów z Białorusi	11
2. Sytuacja na rynku pracy	14
3. Sytuacja ekonomiczna i życiowa imigrantów z Białorusi	20
3.1. Przekazy środków finansowych na Białoruś	21
3.2. Oczekiwania imigrantów z Białorusi wobec Polski	23
4. Wybrane elementy zróżnicowania regionalnego migrantów z Białorusi w Polsce	26
5. Aneks. Opis metody badania ankietowego	30
Spis wykresów	31

Podsumowanie

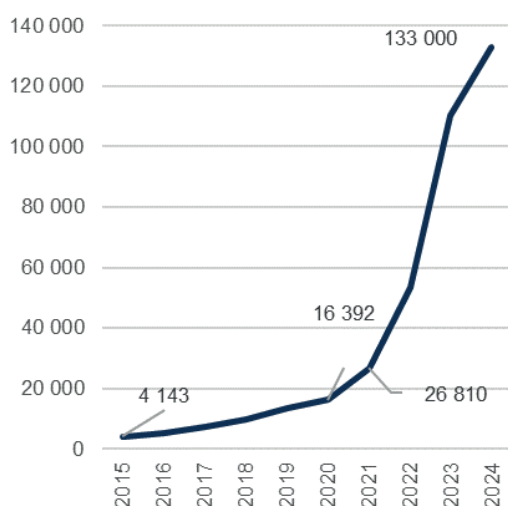
Niniejszy raport przedstawia wyniki badania imigrantów z Białorusi przeprowadzonego w okresie od 15 kwietnia do 5 lipca 2024 r. Badanie było pierwszym, pilotażowym badaniem realizowanym przez Narodowy Bank Polski wśród imigrantów z Białorusi. Najważniejsze wnioski z omawianego badania są następujące:

- Głównym czynnikiem wyzwalającym imigrację z Białorusi na większą skalę była sytuacja polityczna na Białorusi.** Niemal 84% ankietowych przyjechało do Polski w 2020 roku lub później. Prawie 60% z nich wskazuje jako przyczynę przyjazdu sytuację polityczną na Białorusi i obawę przed represjami. Drugim czynnikiem powodującym migrację były kwestie ekonomiczne.
- Wśród imigrantów z Białorusi istotną grupę stanowią osoby o korzeniach polskich.** Osoby posiadające Kartę Polaka lub obywatelstwo polskie stanowią 24% respondentów. Czynnikiem odróżniającym ich od pozostałych imigrantów z Białorusi jest przede wszystkim lepsza znajomość języka polskiego, dużo stabilniejszy status pobytowy w Polsce oraz korzystniejsza pozycja na rynku pracy w Polsce.
- Imigranci z Białorusi to osoby dobrze wykształcone.** Około 60% z nich deklaruje posiadanie wykształcenia wyższego. Kobiety i mężczyźni występują w podobnych proporcjach. Osoby poniżej 34 roku życia stanowią 50% respondentów. Prawie połowa respondentów przebywa w Polsce z mężem lub żoną.
- Szanse imigrantów z Białorusi na dobrą pracę w Polsce są różne w zależności od czasu przyjazdu i płci.** W badanej próbie było ok. 16% bezrobotnych respondentów. Najlepiej radziły sobie na polskim rynku pracy osoby, które przyjechały przed 2019 rokiem oraz dobrze znają język polski. W trudniejszej sytuacji były osoby, które przyjechały w latach 2020-2021 oraz przeciętnie kobiety.
- Imigranci z Białorusi relatywnie często uzupełniali braki na rynku pracy w branżach z dużym udziałem zawodów „zmaskulinizowanych”.** Najczęstszymi miejscami pracy respondentów były: przemysł, transport, informatyka, budownictwo.
- Imigracja z Białorusi wyróżnia się wysokim odsetkiem pracowników z branży IT oraz osób otwierających własną działalność w Polsce.** Wśród pracujących respondentów 13% stanowiły osoby związane z branżą IT – większość pracowała na etacie w Polsce. Wśród wszystkich pracujących 3% zarabiała zdalnie poza Polską, natomiast 10% pracowało na własny rachunek w Polsce.
- Sytuacja ekonomiczna imigrantów z Białorusi jest zróżnicowana.** Około 16% ankietowanych wydaje prawie całe swoje wynagrodzenie na bieżące życie, a 37% połowę lub mniej. Prawie 33% respondentów przekazuje środki finansowe na Białoruś. Czynnikiem różnicującym sytuację ekonomiczną jest przede wszystkim płeć respondenta. Kobiety są w trudniejszej sytuacji ekonomicznej.
- Imigranci z Białorusi wiążą swoją przyszłość z Polską.** Niemal 79% z nich określa na poziomie bardzo dobrym lub dobrym poziom zadowolenia z życia w Polsce, a 68% ankietowanych planuje zostać w Polsce na stałe lub dłużej niż rok.
- Najważniejszą formą pomocy, które ułatwiłyby pobyt i pracę w Polsce imigrantów z Białorusi jest łatwiejsza legalizacja pobytu (54%).** Respondenci o korzeniach polskich oczekują przede wszystkim pomocy w znalezieniu pracy (37%) oraz łatwiejszej legalizacji pobytu (36%).

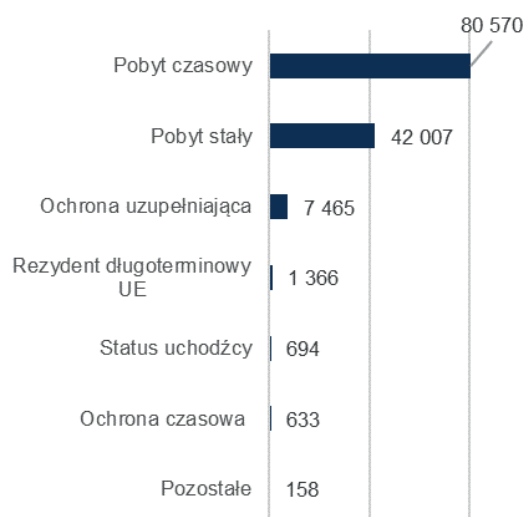
Wstęp

Białorusini stanowią drugą po obywatelach Ukrainy grupę imigrantów w Polsce. Zgodnie z danymi Urzędu ds. Cudzoziemców (UdSC) według stanu na 30 czerwca 2024 r., 133 tys. Białorusinów miało zezwolenie na pobyt w Polsce, podczas gdy w 2020 r. jedynie 16 392 osoby (**Rysunek 1**). Jeżeli chodzi o strukturę zezwoleń to dominowały zezwolenia na pobyt czasowy (ponad 80 tys.). Zezwolenia na pobyt stały posiadało ponad 42 tys. osób i były to przede wszystkim osoby o polskim pochodzeniu¹. (**Rysunek 2**)

Rysunek 1. Liczba imigrantów z Białorusi posiadających zezwolenia na pobyt w Polsce (bez wiz)²

Rysunek 2. Struktura wydanych pozwoleń na pobyt obywateli Białorusi (bez wiz)³

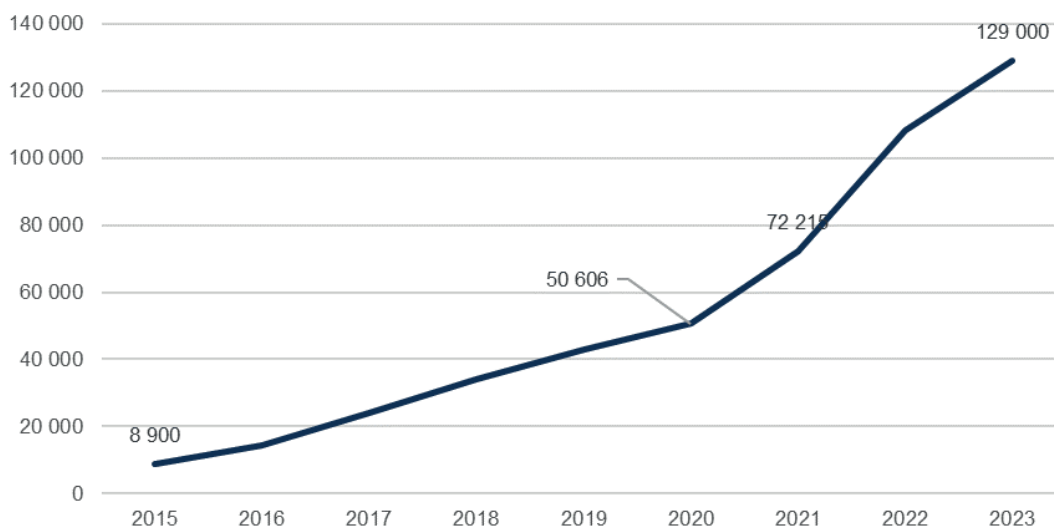
Analizując dane pobytowe UdSC należy pamiętać, że obejmują one tylko zezwolenia wydane na terytorium Polski uprawniające do pobytu, czyli nie obejmują one imigrantów z Białorusi przebywających w Polsce na podstawie wiz wydawanych przez polskie konsulaty.

Trend wzrostowy liczby imigrantów z Białorusi od 2020 r. obserwowalny jest także w danych ZUS, dotyczących liczby imigrantów z Białorusi, za których jest odprowadzana składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. W 2020 roku ubezpieczonych było nieco ponad 50 tys. imigrantów z Białorusi, a na koniec 2023 r. było to już 129 tys. osób (**Rysunek 3**)

¹ Źródło: UdSC Raport na temat obywateli Białorusi (stan na 30 VI 2024 r.)

² Źródło: UdSC MIGRACJE.GOV.PL – Mapy i dane statystyczne imigrantów i służb migracyjnych Polski

³ Źródło: UdSC Raport na temat obywateli Białorusi (stan na 30 VI 2024 r.)

Rysunek 3. Liczba imigrantów z Białorusi zgłoszonych do ubezpieczenia w ZUS⁴

Tendencja wzrostowa liczby zezwoleń na pobyt i pracę rozpoczęła się między 2020 a 2021 r. Związane było to z wyborami prezydenckimi na Białorusi z 9 sierpnia 2020 r. Ich wynik (zwycięstwo A. Łukaszenki) nie został uznany przez opozycję i zapoczątkował falę największych w historii Białorusi masowych protestów przeciwko władzy, które zostały brutalnie stłumione. Kolejnym impulsem do wyjazdu z Białorusi był atak Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. Prawdopodobnie istotną rolę w podejmowaniu decyzji o przyjeździe do Polski odgrywały także sankcje ekonomiczne nałożone na Białoruś w związku z wojną w Ukrainie w 2022 r. i odpowiedź na nie ze strony Białorusi, która prowadziła do istotnych utrudnień w prowadzeniu działalności gospodarczej zarówno przez Białorusinów jak i inwestorów zagranicznych⁵. W ostatnich latach na Białorusi wprowadzano szereg regulacji poważnie utrudniających wjazd i wyjazd z tego kraju, a także mechanizmy nacisku na emigrantów (łącznie z konfiskatą mienia)⁶. Niewątpliwie będzie miało to wpływ na rozmiar imigracji z Białorusi.

W Polsce w latach 2020-2022 wprowadzono zmiany w regulacjach prawnych ułatwiające obywatelom Białorusi uzyskiwanie zgody na pobyt i pracę w Polsce (m.in. wydłużono okres obowiązywania pozwolenia na pracę tzw. oświadczenia z 6 miesięcy do 24 miesięcy)⁷. Wprowadzono także program *Poland Business Harbour* pozwalający na podejmowanie działalności gospodarczej w Polsce w trybie uproszczonym⁸.

⁴ Źródło: ZUS Cudzoziemcy w polskim systemie ubezpieczeń społecznych 2023 r. Strona główna - ZUS

⁵ Źródło; A crisis rather than a disaster. The Belarusian economy a year into Russia's war against Ukraine Kamil Kłysiński, OSW Commentary, UMBER 501 22.03.2023

⁶ Źródło: Zmiany prawne w Białorusi wobec emigrantów po 2020 roku: analiza kluczowych regulacji, MCA spotkanie, 20 kwietnia 2023, Andrei Yeliseyev, OBM UW

⁷ Źródło: Aspekty prawne wjazdu i pobytu Białorusinów w Polsce, Magdalena Kozłowska, naczelnik Wydziału Analiz i Statystyk migracyjnych UdSC, spotkanie MCA, 20 kwietnia 2023 r.

⁸ Źródło: Wiza - Poland.Business Harbour (Polski) - Portal Gov.pl (www.gov.pl)

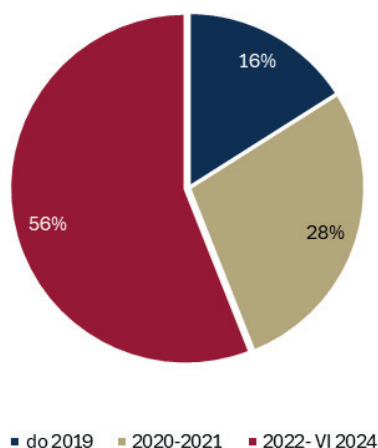
Rosnąca liczba imigrantów z Białorusi a co za tym idzie ich rosnący wpływ na rynek pracy i bilans płatniczy Polski spowodowały, że Narodowy Bank Polski zdecydował się przeprowadzić badania ankietowe tej grupy imigrantów. Badanie przeprowadzone zostało w 6 województwach, które zamieszkuje 70% ogółu imigrantów z Białorusi posiadających pozwolenie na pobyt wydane na terytorium Polski: województwo mazowieckie, podlaskie, lubelskie, łódzkie, dolnośląskie, wielkopolskie. Raport dotyczy generalnie imigrantów z Białorusi, ale w pewnym zakresie zawiera także porównania z sytuacją imigrantów z Ukrainy, największą grupą imigrantów w Polsce.

1. Charakterystyka imigrantów z Białorusi w Polsce i uwarunkowania ich pobytu

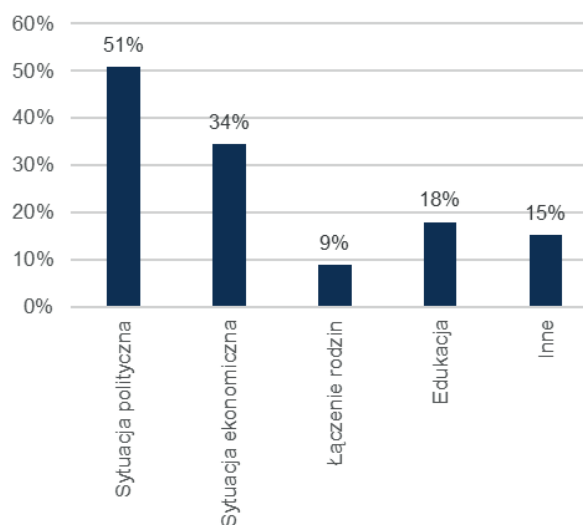
1.1. Przyczyny przyjazdu

Głównym czynnikiem wyzwalającym imigrację z Białorusi na większą skalę była sytuacja polityczna na Białorusi. Analiza daty obecnego przyjazdu do Polski respondentów, biorących udział w badaniu pozwala stwierdzić, że 84% z nich przyjechało do Polski po 2019 r.⁹ (Rysunek 4), co jest zbieżne z trendami wynikającymi z danych UdSC i ZUS. Jeżeli chodzi o przyczyny przyjazdu do Polski, sytuację polityczną na Białorusi i związaną z nią obawę przed represjami wskazało 51% respondentów. Druga najczęściej wskazywana przyczyna to czynniki ekonomiczne (34% wskazań). (Rysunek 5)

Rysunek 4. Odsetek respondentów biorących udział w badaniu, według roku, w którym rozpoczął się ich obecny pobyt w Polsce

Rysunek 5. Jaka była przyczyna Pana/Pani przyjazdu do Polski? (Ogół respondentów. Odpowiedzi nie sumują się, można było wskazać więcej niż jedną przyczynę przyjazdu)

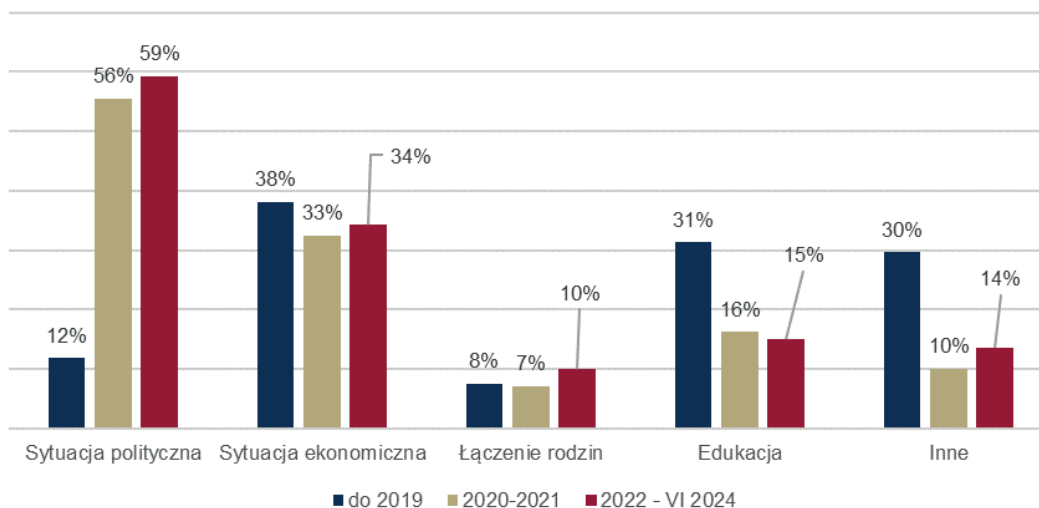

Jednak, jeżeli spojrzeć na przyczyny przyjazdu poprzez pryzmat roku przyjazdu, to okazuje się, że do 2019 r. włącznie główne motywy przyjazdu to czynniki ekonomiczne (38% wskazań) i edukacja (31% wskazań). Natomiast od 2020 r. dominuje czynnik dotyczący sytuacji politycznej na Białorusi. Prawie 56% respondentów, którzy przyjechali w latach 2020-2021 oraz 59% respondentów przebywających w Polsce od 2022 wskazało taką

⁹ Obecny pobyt to pozostawanie w Polsce bez przerw dłuższych niż 1 miesiąc.

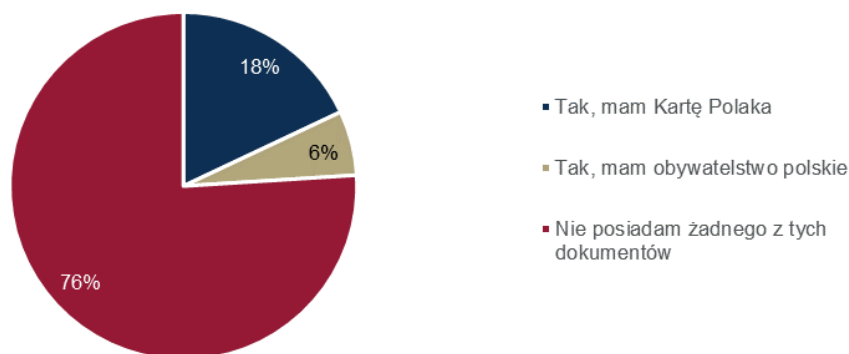
przyczynę (**Rysunek 6**). Choć należy zauważyć, że czynnik ekonomiczny pozostał na poziomie porównywalnym do okresu sprzed 2020 r. (38% przed 2020 r. oraz odpowiednio 33% i 34% w kolejnych okresach). Spadł wyraźnie udział przyjazdów z powodów edukacyjnych.

Rysunek 6. Jaka była przyczyna Pana/Pani przyjazdu do Polski według roku przyjazdu do Polski? (można było wskazać więcej niż jedną przyczynę przyjazdu)

Osoby o korzeniach polskich stanowią istotny odsetek imigrantów z Białorusi. 24% respondentów wskazało na posiadanie obywatelstwa polskiego (6%) lub Karty Polaka (18%). (Rysunek 7).

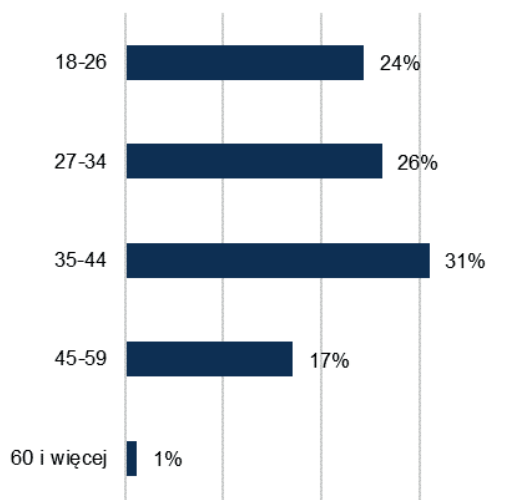
Rysunek 7. Odpowiedź na pytanie: Czy posiada Pan/Pani kartę Polaka lub obywatelstwo polskie

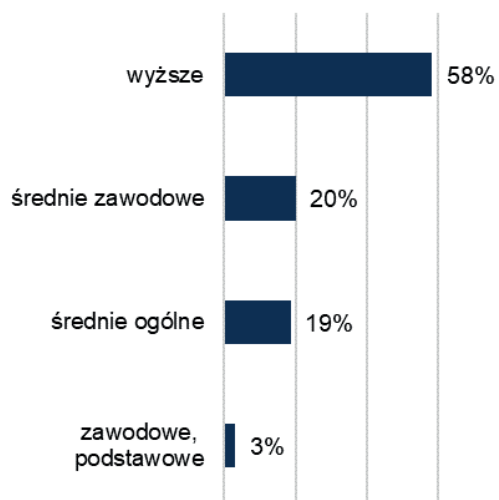
1.2. Struktura społeczno-demograficzna imigrantów z Białorusi

Imigranci z Białorusi to osoby dobrze wykształcone, ponad połowa to osoby poniżej 34 roku życia. Wśród imigrantów z Białorusi 49% stanowią mężczyźni, a 51% kobiety. Najliczniejszą grupą wiekową wyróżniona w pytaniu są osoby w wieku 35 - 44 lat. Jednak należy zauważyć, że osoby do 34 życia stanowią 50% respondentów (**Rysunek 8**). Wśród imigrantów dominują osoby z wykształceniem wyższym (58%). Respondenci o wykształceniu zawodowym lub podstawowym stanowią marginalny odsetek ankietowanych (3%) (**Rysunek 9**). Struktura demograficzna imigrantów z Białorusi różni się od struktury demograficznej imigrantów z Ukrainy, jeżeli chodzi o proporcje płci (wyższy odsetek mężczyzn) oraz wiek (marginalny odsetek osób powyżej 60 roku życia)¹⁰. W tym zakresie imigranci z Białorusi przypominają imigrantów przedwojennych z Ukrainy, czyli osoby które przyjechały do Polski przed atakiem Rosji na Ukrainę w 2022 r. Jeżeli chodzi o wykształcenie, podobnie jak wśród imigrantów z Ukrainy przeważają osoby z wykształceniem wyższym, ale ich odsetek jest nawet wyższy (58% wobec 47% w przypadku imigrantów z Ukrainy). Zdecydowanie niższy jest odsetek osób z wykształceniem zawodowym, podstawowym, który w przypadku migrantów z Ukrainy wynosi prawie 13%.

Rysunek 8. Struktura wieku imigrantów z Białorusi

Rysunek 9. Wykształcenie imigrantów z Białorusi

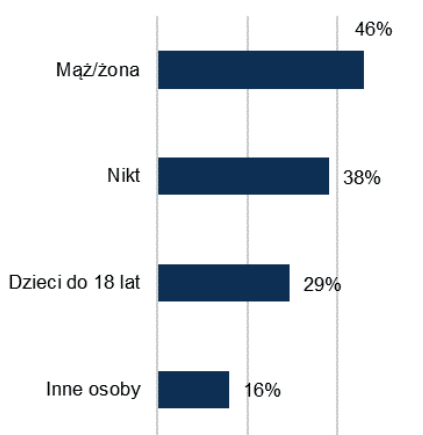

Ponad 60% imigrantów przebywa w Polsce z rodziną. Analiza sytuacji rodzinnej w Polsce pozwala stwierdzić, że 46% respondentów to osoby przebywające w Polsce z mężem lub żoną (**Rysunek 10**). Około 29% imigrantów z Białorusi deklaruje posiadanie w Polsce dzieci

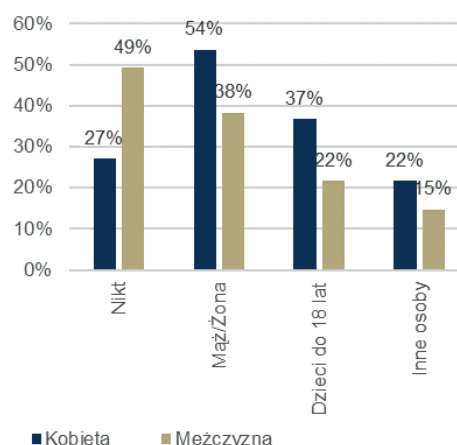
¹⁰ Zob. Raport z badania Sytuacja życiowa i ekonomiczna imigrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 roku, Beata Dudek, Adam Panuciak, Paweł Strzelecki, Narodowy Bank Polski, 2024 r.

(wobec około 40% imigrantów z Ukrainy)¹¹, a 11% przebywanie z innymi członkami rodziny. Czynnikiem różnicującym sytuację rodzinną imigrantów jest płeć respondenta. Kobiety istotnie częściej przebywają w Polsce z rodziną niż mężczyźni. 54% kobiet zadeklarowało pobyt w Polsce z mężem, a 37% z dziećmi. W przypadku mężczyzn 38% przebywa z żoną, a 22% z dziećmi. Jednak prawie połowa mężczyzn wskazała, że nikt z rodziny nie towarzyszy im w Polsce (**Rysunek 11**).

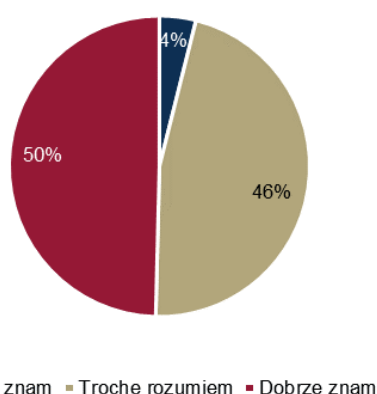
Rysunek 10. Sytuacja rodzinna imigrantów z Białorusi w Polsce (Kto z Pana/Pani najbliższej rodziny mieszka z Panem/Panią w Polsce*.

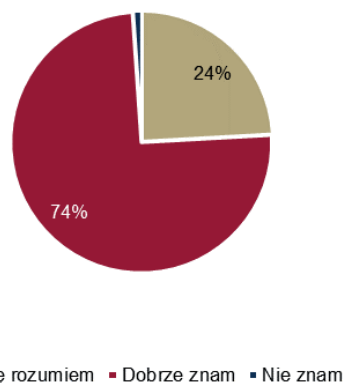
Rysunek 11. Sytuacja rodzinna imigrantów z Białorusi w zależności od płci respondenta*

Rysunek 12. Znajomość języka polskiego wśród imigrantów z Białorusi ogółem

Rysunek 13. Znajomość języka polskiego wśród imigrantów z Białorusi o korzeniach polskich (obywatelstwo polskie lub Karta Polaka)

*Można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź

¹¹ Zob. Raport z badania Sytuacja życiowa i ekonomiczna imigrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 roku, Beata Dudek, Adam Panuciak, Paweł Strzelecki, Narodowy Bank Polski, 2024 r.

Znikomy odsetek imigrantów deklaruje zupełny brak znajomości języka polskiego. Niemal 50% respondentów deklaruje dobrą znajomość języka polskiego, jedynie 4% ocenia, że nie zna języka polskiego. **(Rysunek 12)**, co w dużym stopniu jest zbieżne ze znajomością języka polskiego wśród imigrantów z Ukrainy. Wśród osób o korzeniach polskich odsetek osób dobrze znających język polski jest istotnie wyższy (74%). **(Rysunek 13)**.

2. Sytuacja na rynku pracy

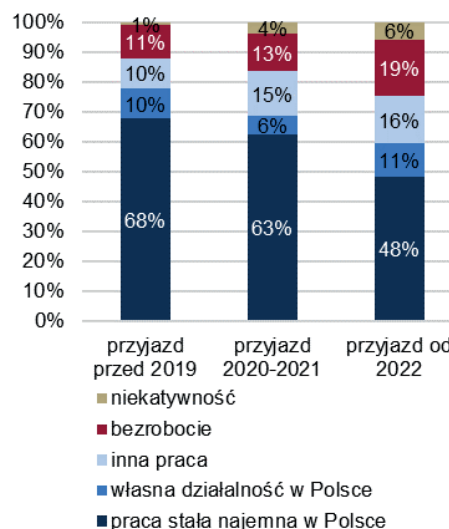
Zdecydowana większość ankietowanych imigrantów z Białorusi w Polsce jest aktywna zawodowo, choć bezrobocie wśród nich było częstsze niż wśród obywateli polskich. W sumie 77% ankietowanych obywateli Białorusi pracowało w Polsce a około 3% pracowało zdalnie poza Polską (Rysunek 14). Razem z osobami, które pracowały dorywczo, sezonowo lub w inny sposób 80% ankietowanych pracowało zarobkowo w Polsce. Należy także zauważyć, że większość spośród osób, które nie pracowały stanowiły osoby poszukujące pracy (bezrobotne) a jedynie 4% ankietowany stanowiły osoby nieaktywne zawodowo. Wśród badanych 16% stanowiły osoby bezrobotne (co oznacza wskaźnik stopy bezrobocia 17% wobec 3% stopy bezrobocia BAEL w Polsce¹²).

Większość z pracujących imigrantów ma stabilną pracę, duża część ma własną firmę. Spośród ogółu respondentów 55% pracowało najemnie na stałe, około 10% miało własną firmę (Rysunek 14). Warto zwrócić uwagę, że stabilność zatrudnienia wzrasta z czasem spędzonym w Polsce (Rysunek 15), a udział osób posiadających własną firmę był wyraźnie mniejszy wśród osób, które przyjechały do Polski w latach 2020-2021.

Rysunek 14. Aktywność zawodowa imigrantów z Białorusi w Polsce

Rysunek 15. Długość pozostawania w Polsce a aktywność zawodowa

Trzy fale migracyjne różnią się pod względem sytuacji osób migrujących na polskim rynku pracy. Imigranci, którzy trafili do Polski przed brutalną pacyfikacją protestów po wyborach w 2020 roku radzili sobie stosunkowo najlepiej – prawie 70% z nich miało stałą pracę a odsetek bezrobotnych wynosił 11% (Rysunek 15). Osoby, które przyjechały do Polski

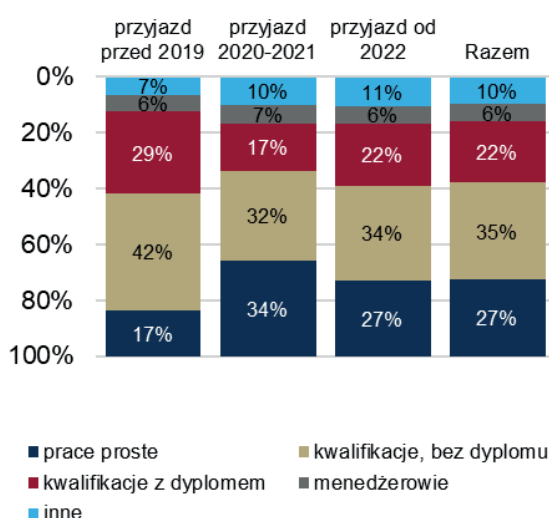
¹² Stopa bezrobocia BAEL w II kw. 2024 r. wyniosła 2,7%. Źródło: GUS(2024) Biuletyn Statystyczny Nr 9/24, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spolecno-gospodarczej/biuletyn-statystyczny-nr-92024,4,154.html>, [dostęp: 29.10.2024]

w 2020-2021 roku były często zmuszone do wyjazdu i stosunkowo częściej były zatrudnione w Polsce w sposób mniej stabilny. Stosunkowo najtrudniejsza jest ogólna sytuacja osób, które przyjechały do Polski po rozpoczęciu wojny na Ukrainie (od 2022 roku) – 19% takich respondentów było bezrobotnych, 6% nieaktywne zawodowo, a tylko 48% miało stabilne zatrudnienie najemne, ale z drugiej strony migracja ta dotyczyła także osób o wysokich kwalifikacjach, które częściej zakładały w Polsce firmy.

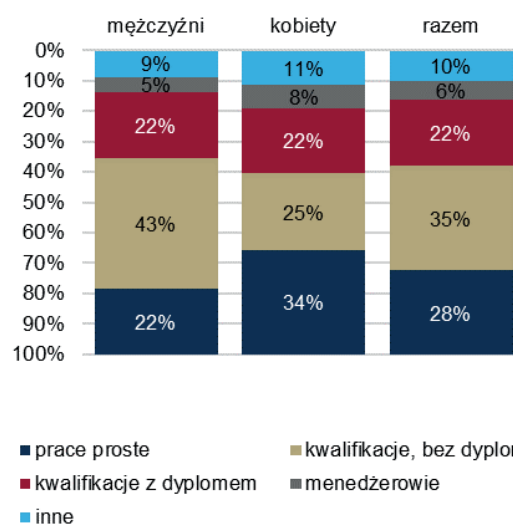
Imigranci z Białorusi często zaspokajają popyt na osoby o wyższych kwalifikacjach w polskiej gospodarce. Imigranci z Białorusi pracujący w Polsce relatywnie często pracują na stanowiskach wymagających wyższego wykształcenia (**Rysunek 16**). Odsetek obywateli Białorusi zatrudnionych na stanowiskach menedżerskich wynosił 6% (wśród imigrantów z Ukrainy ogółem wynosił ok. 3-4%¹³). Ponad dwukrotnie częściej imigranci z Białorusi byli także zatrudnieni na stanowiskach wymagających kwalifikacji związanych z wyższym wykształceniem (22%).

Zróżnicowana sytuacja na rynku pracy trzech fal imigrantów z Białorusi jest częściowo związana z różnicami w kwalifikacjach. Relatywnie najwięcej imigrantów z Białorusi wykorzystywało w pracy swoje wyższe wykształcenie lub specjalistyczne kwalifikacje (**Rysunek 16**) wśród osób, które przyjechały przed 2020 rokiem (odpowiednio 29% i 42%). Emigracja po wyborach w 2020 roku, ale przed wojną na Ukrainie w nieco większym stopniu dotyczyła ludzi, którzy w Polsce podjęli prace proste (34% wobec przeciętnej dla całej emigracji 27%). Proporcje wśród osób, których obecny pobyt w Polsce zaczął się po wybuchu wojny na Ukrainie były zbliżone do przeciętnej.

Rysunek 16. Kwalifikacje imigrantów wykorzystywane w Polsce a data przyjazdu

Rysunek 17. Kwalifikacje wykorzystywane w Polsce a płeć

Utrzymują się wyraźne różnice w kwalifikacjach wykorzystywanych w pracy w Polsce przez imigrantów i imigrantki. Zebrane dane ankietowe wskazują, że kwalifikacje

¹³ Por. publikacja

wykorzystywane przez imigrantów z Białorusi w Polsce są zróżnicowane według płci (**Rysunek 17**). Znacznie częściej przy pracach prostych pracują imigrantki natomiast imigranci relatywnie częściej byli zatrudniani w zawodach wymagających kwalifikacji, choć niekoniecznie wyższego wykształcenia. Odsetek imigrantów i imigrantek pracujących w specjalnościach wymagających wyższego wykształcenia był identyczny a różnica w odsetku osób pracujących na stanowiskach menedżerskich wynosiła jedynie dwa punkty procentowe.

Imigranci z Białorusi uzupełniają luki w specyficznych zawodach na polskim rynku pracy, zwłaszcza w sektorach, w których częściej zatrudnieni są mężczyźni. Wśród sektorów, w których pracowali ankieterowani Białorusini w Polsce dominowały transport (17% pracujących) i przemysł (18% pracujących). Nieco mniej popularna była praca w administrowaniu oraz handlu (**Rysunek 18**). Sektory zatrudnienia imigrantów z Białorusi były silnie powiązane z płcią przyjeżdżających osób. Największy odsetek mężczyzn (30%) pracował w transporcie (tylko 8% kobiet). Mężczyźni byli także licznie reprezentowani w branży informatycznej (17% wobec 8% kobiet) oraz budownictwie (11% wobec braku kobiet pracujących w tym sektorze w ankieterowanej próbie). Z drugiej strony kobiety były ponadprzeciętnie licznie reprezentowane w sektorach zajęciach takich jak administrowanie i praca biurowa (16% wobec 5% mężczyzn), praca w hotelach i restauracjach (9% kobiet i 2% mężczyzn), handel (13% kobiet, 7% mężczyzn) a także usługi osobiste i usługi dla gospodarstw domowych – w sektorach tych w próbie znaleźli się jedynie pojedynczy mężczyźni.

W branży informatycznej pracowało aż 13% ankieterowanych imigrantów. Odsetek ten (**Rysunek 18**) jest istotnie wyższy niż zaobserwowany w danych ankieterowych imigrantów z Ukrainy (2-3%). Odsetek ten jest znacznie wyższy niż obserwowany przez ZUS w sekcji „Informatyka i telekomunikacja” wśród imigrantów ogółem (ok. 5% w 2023 roku) oraz zbliżony do odsetka obcokrajowców z UE pracujących w Polsce (ok. 14%). Ogółem w Polsce w sekcji „Informatyka i Telekomunikacja” pracuje około 3% wszystkich pracujących¹⁴. Pokazuje to, znaczenie jak duże znaczenie mają imigranci z Białorusi dla gospodarki Polski oraz potencjału dla polityki migracyjnej jaki mogą mieć dobrze ukierunkowane inicjatywy polskiego państwa takie jak program¹⁵ „Polish Business Harbour”.

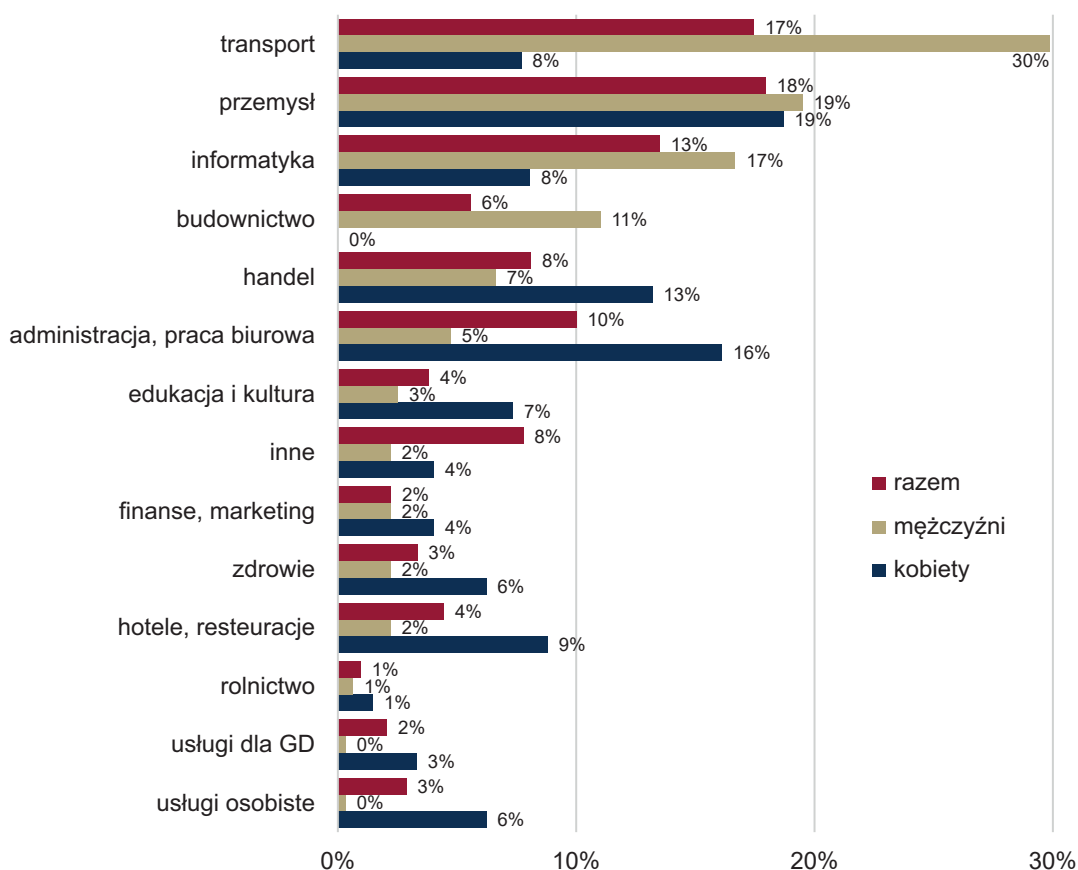
Duża część imigrantów z Białorusi dysponuje „Kartą Polaka” i relatywnie łatwo integruje się ekonomicznie w Polsce. Forma legalizacji pobytu w Polsce silnie różnicowała udział pracujących według sektorów zatrudnienia. Osoby z polskim obywatelstwem lub

¹⁴ Dane dla podmiotów zatrudniających powyżej 9 osób. Źródło: GUS(2024) Biuletyn Statystyczny Nr 9/24, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoleczno-gospodarczej/biuletyn-statystyczny-nr-92024,4,154.html>, [dostęp: 29.10.2024]

¹⁵ Więcej szczegółów na stronie: <https://www.gov.pl/web/govtech/polska-wyraznie-najbardziej-atrakcyjnym-krajem-dla-bialoruskich-specjalistow-it-to-efekt-rzadowego-programu-poland-business-harbour>

dokumentem „Karta Polaka” nie miały problemu ze znajdowaniem pracy w sektorach wymagających wyższych kwalifikacji i jednocześnie biegłej znajomości języka polskiego takich jak opieka zdrowotna, finanse, marketing czy administracja i praca biurowa (**Rysunek 19**). Z drugiej strony w rolnictwo, usługi dla gospodarstw domowych, czy przemysł były tymi sektorami, w których pracował ponadprzeciętnie duży odsetek imigrantów z Białorusi nie posiadających polskiego obywatelstwa lub „Karty Polaka”.

Rysunek 18. Struktura zatrudnienia według sektorów

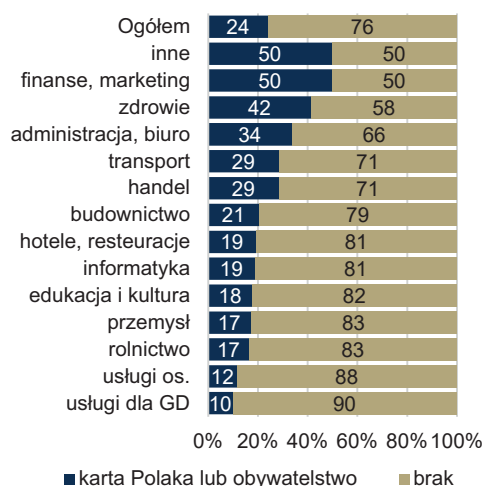

Dobra znajomość języka polskiego jest związana z branżami wymagającymi sprawnej komunikacji, ale niekoniecznie o najwyższych zarobkach. Zatrudnienie w specjalistycznych usługach takie jak ochrona zdrowia, finanse i marketing czy praca w administracji wymagało od większości zatrudnionych biegłej znajomości języka polskiego (**Rysunek 20**). Z drugiej strony w przemyśle, transporcie czy budownictwie dominowały osoby określające swoją znajomość języka jako: „trochę rozumiem”. Największy odsetek zatrudnionych nie znających języka polskiego w ogóle występował w budownictwie oraz w branży hotelarsko restauracyjnej, ale nie przekraczał on 10-14%.

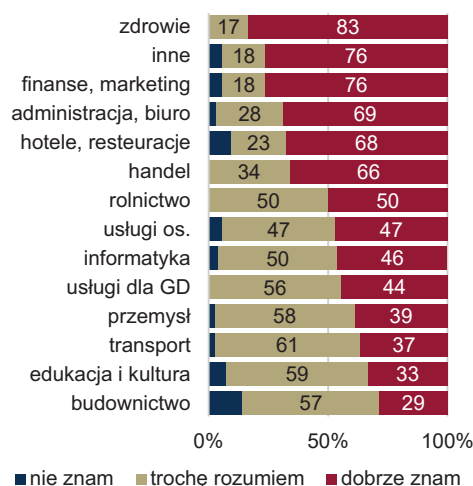
Imigranci z Ukrainy przepracowują średnio w tygodniu więcej godzin niż polscy pracownicy. Jeśli chodzi o liczbę przepracowanych godzin (intensywność pracy) imigranci z Ukrainy byli pracowali w większości (56% respondentów) w wymiarze 40-45 godzin w tygodniu – czyli na pełny etat lub nieco więcej (**Rysunek 21**). Przeciętna liczba

przepracowanych godzin w tygodniu wynosiła 40,8 a 18% respondentów pracowało ponad 50 godzin w tygodniu. Dla porównania obywatele polscy pracowali przeciętnie 39,5 godzin¹⁶ w tygodniu, a odsetek pracujących 50 godzin i więcej wynosił ok. 8%.

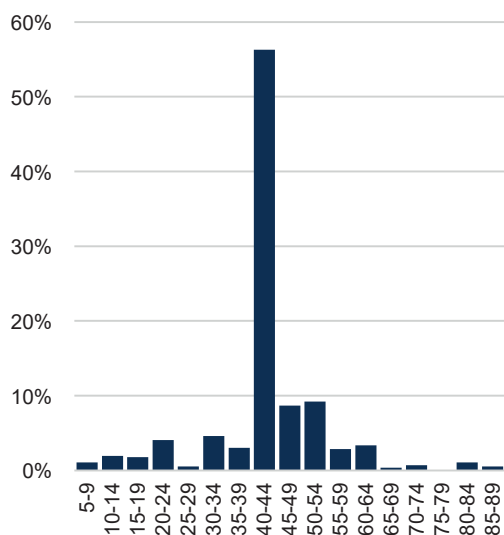
Rysunek 19. Powiązania z Polską a sektor zatrudnienia (w %)

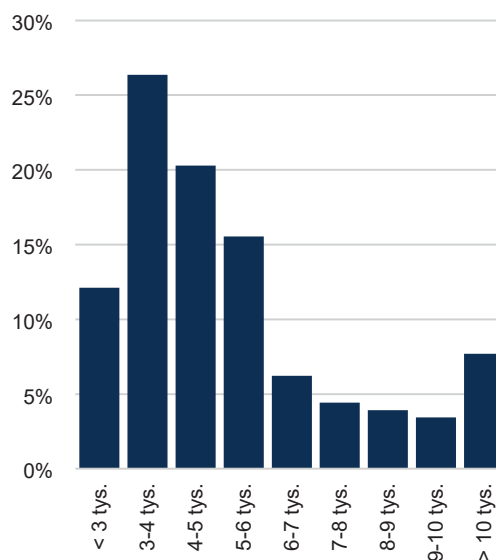
Rysunek 20. Sektor zatrudnienia a znajomość języka polskiego (w %)

Rysunek 21. Liczba przepracowanych godzin

Rysunek 22. Rozkład wynagrodzeń miesięcznych netto („na rękę”)

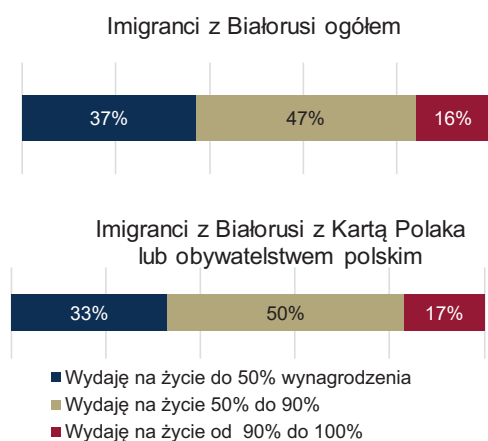
¹⁶ Według danych z Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności w I kwartale 2024 roku (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-bezrobotni-bierni-zawodowo-wg-bael/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-polski-1-kwartal-2024-roku,4,54.html>)

Płaca środkowego pracownika (mediana) wśród imigrantów z Białorusi i Polaków jest podobna. Dane o płacach netto Białorusinów pracujących w Polsce zebrane w ankiecie mają typowy rozkład asymetryczny (**Rysunek 22**) z przewagą wynagrodzeń relatywnie niskich – najczęściej były to płace w przedziale 3-4 tys. złotych. Mediana wynagrodzeń netto wyniosła ok. 4,4 tys. złotych. Dla porównania płaca minimalna netto w tym samym okresie wynosiła w Polsce około 3,2 tys., a mediana płac w całej Polsce była zbliżona do tej obserwowanej w próbie imigrantów – 4,4 tys.

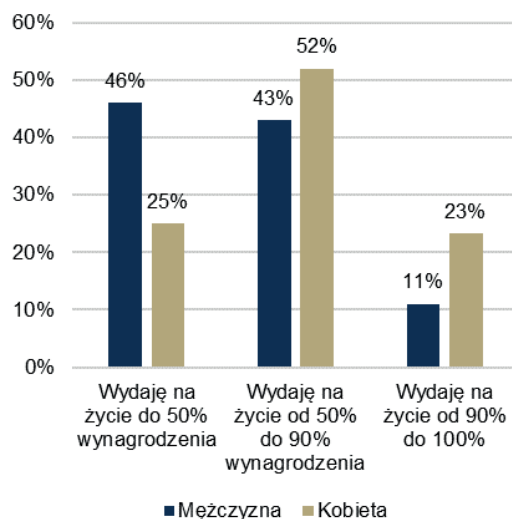
3. Sytuacja ekonomiczna i życiowa imigrantów z Białorusi

Sytuacja ekonomiczna imigrantów z Białorusi jest zróżnicowana. Niemal 16% ankietowanych wydaje prawie całe swoje wynagrodzenie na bieżące życie (Rysunek 23). Są to częściej kobiety niż mężczyźni (Rysunek 24). Z kolei wśród osób, które wydają na bieżące życie nie więcej niż połowę swojego wynagrodzenia (ogółem 37% respondentów) częściej występują mężczyźni, co m.in. związane jest z ich lepszą sytuacją na rynku pracy. Jeżeli chodzi o osoby z Kartą Polaka i obywatelstwem polskim to ich wydatki na życie są na poziomie nieco wyższym od ogółu imigrantów z Białorusi, co może wynikać z bardziej osiadłego pobytu w Polsce (Rysunek 23).

Rysunek 23. Wydatki na życie jako część średniego miesięcznego wynagrodzenia na rękę za pracę w Polsce - respondenci ogółem oraz respondenci z Kartą Polaka lub obywatelstwem polskim

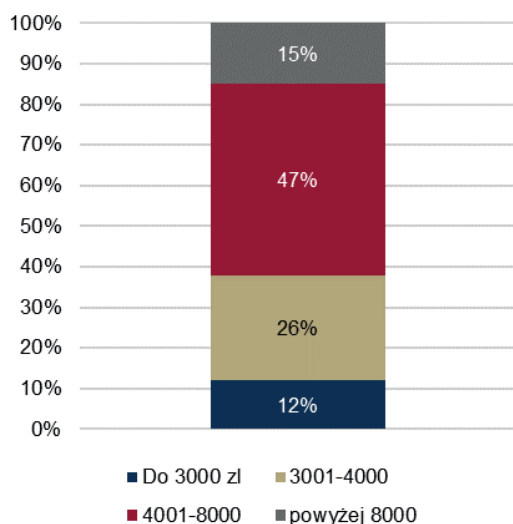

Rysunek 24. Wydatki na życie jako część średniego miesięcznego wynagrodzenia na rękę za pracę w Polsce w podziale na płeć respondenta

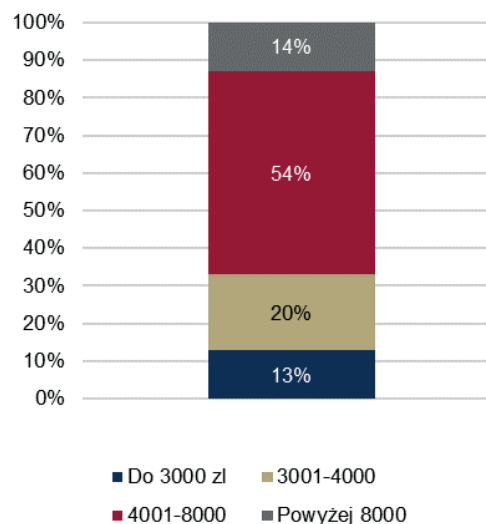

Płaca minimalna w pierwszym półroczu 2024 r. wynosiła 3221 zł netto. 38% imigrantów z Białorusi otrzymywało średniomiesięczne na rękę nie więcej niż 4 tys. zł., natomiast 15% powyżej 8000 zł. (Rysunek 25). Wynagrodzenia imigrantów z kartą Polaka i obywatelstwem polskim są nieco wyższe niż średnia dla ogółu (Rysunek 26).

Rysunek 25. Pracujący imigranci z Białorusi ogółem - średnie miesięczne wynagrodzenie netto

Rysunek 26. Pracujący imigranci z Białorusi z Kartą Polaka i polskim obywatelstwem – średnie miesięczne wynagrodzenie netto

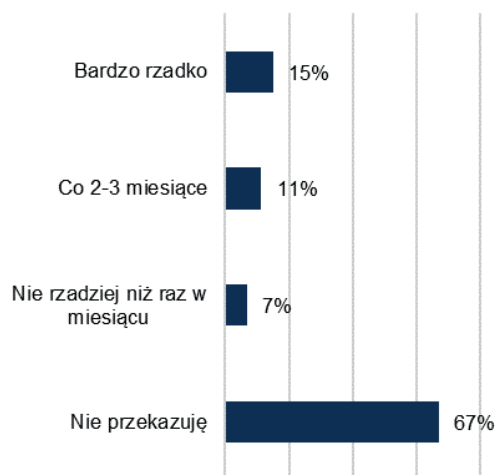
3.1. Przekazy środków finansowych na Białoruś

Imigranci przekazują środki finansowe na Białoruś. Skłonność do przekazywania skorelowana jest z płcią, statusem na rynku pracy oraz sytuacją rodzinną. Prawie 33% respondentów przekazuje środki finansowe na Białoruś (**Rysunek 27**), w tym 7% przynajmniej raz w miesiącu, a 11% co 2-3 miesiące. Zauważalnie częściej przekazów dokonują mężczyźni (42%) niż kobiety (25%). Częściej środki finansowe przesyłają osoby nieposiadające rodziny w Polsce (42% z nich) niż przebywające w Polsce z mężem lub żoną (29%), czy też z dziećmi (18%). Czynnikiem wpływającym na skłonność do dokonywania przekazów jest także oczywiście status na rynku pracy. Praca, szczególnie stabilna umożliwia wspieranie bliskich na Białorusi (42% respondentów posiadających pracę stałą dokonuje przekazów za granicę). Imigranci o korzeniach polskich przekazują środki pieniężne do Białorusi rzadziej niż ogół respondentów, co świadczy o jeszcze silniejszych powiązaniach z Polską. (**Rysunek 28**).

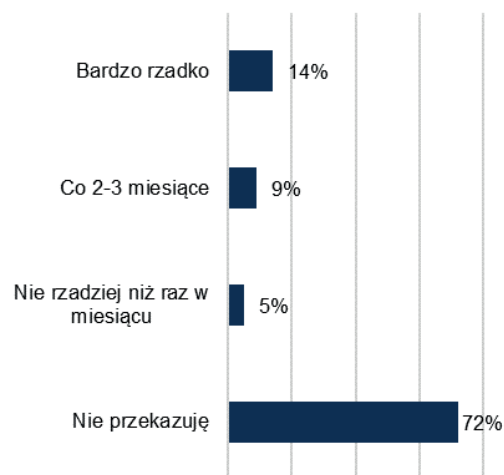
Imigranci z Białorusi przekazują środki finansowe na Białoruś rzadziej niż imigranci z Ukrainy. W przypadku Białorusinów jest to 33%, w przypadku imigrantów z Ukrainy średnio 40%, a wśród imigrantów przedwojennych z Ukrainy odsetek ten wynosi 55%.¹⁷ Kwota ostatniego przekazu w przypadku 59% respondentów przekazujących środki finansowe na Białoruś była niższa niż 1000 zł (**Rysunek 29**).

¹⁷ Zob. Raport z badania Sytuacja życiowa i ekonomiczna imigrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 roku, Beata Dudek, Adam Panuciak, Paweł Strzelecki, Narodowy Bank Polski, 2024 r.

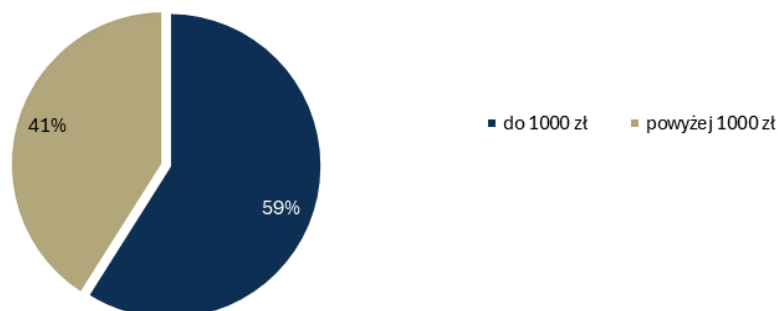
Rysunek 27. Odsetek imigrantów z Białorusi przekazujących środki finansowe na Białoruś oraz częstotliwość przekazywania

Rysunek 28. Odsetek imigrantów z Białorusi z Kartą Polaka lub obywatelstwem polskim przekazujących środki finansowe na Białoruś oraz częstotliwość ich przekazywania

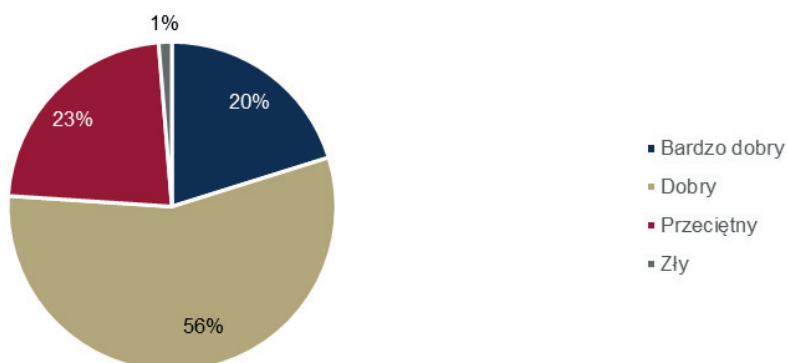
Rysunek 29. Kwota ostatniego przekazu środków finansowych na Białoruś

3.2. Plany i opinie imigrantów z Białorusi dotyczące pobytu w Polsce

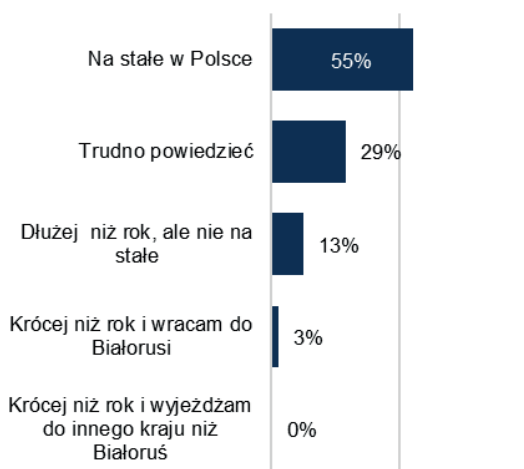
Imigranci wiążą swoją przyszłość z Polską. Wydaje się, że imigranci z Białorusi są zadowoleni z pobytu w Polsce (**Rysunek 30**). Niemal 79% z nich określa na poziomie bardzo dobrym lub dobrym poziom zadowolenia z życia w Polsce. Jedynie 1% ocenia go jako zły.

Rysunek 30. Poziom zadowolenia z życia w Polsce

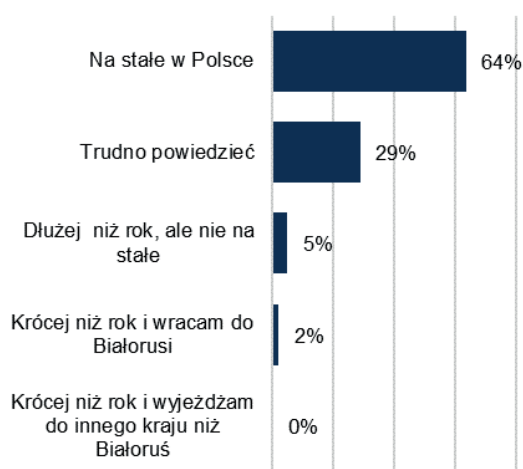

Znajduje to odzwierciedlenie w odpowiedzi na pytanie dotyczące planowanego dalszego pobytu w Polsce. Na stałe lub dłużej niż rok chce pozostać 68% respondentów (**Rysunek 31**). Żaden z respondentów nie planuje wyjechać do innego kraju niż na Białoruś, a odsetek osób planujących w krótkim czasie powrót na Białoruś jest znikomy (3%). Co ciekawe różnice między populacją Białorusinów ogółem a Białorusinami o korzeniach polskich nie są duże, jeżeli chodzi o plany dotyczące przyszłości (**Rysunek 32**).

Rysunek 31. Plany imigrantów z Białorusi odnośnie do przyszłego pobytu w Polsce

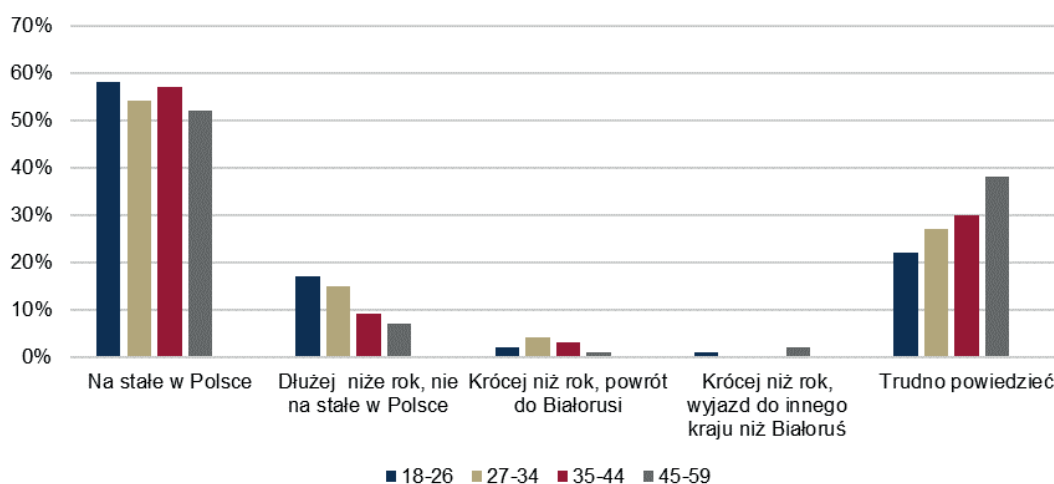
Rysunek 32. Plany imigrantów z Białorusi o polskich korzeniach odnośnie do przyszłego pobytu w Polsce

Wyższy odsetek osób o polskich korzeniach zakłada, że pozostanie na stałe w Polsce (64% wobec 55% dla ogółu respondentów). Jednak, jeżeli spojrzeć na te dane łącznie z deklaracjami o pozostaniu w Polsce dłużej niż rok, ale nie na stałe to okazuje się, że wyniki są niemal identyczne (69% wobec 68%). Wyniki badania w tym obszarze, wskazują, że mamy w istotnej części do czynienia z migracją, która przyjechała do Polski z zamiarem pozostania na stałe lub na dłuższy okres, czyli migracja osiadła.

Wiek respondentów nie jest czynnikiem istotnie różnicującym odpowiedzi odnośnie do dalszego pobytu w Polsce (Rysunek 33). Można jednak stwierdzić, że wraz z wiekiem rośnie niepewność odnośnie do przyszłości, która wyraża się w badaniu odsetkiem odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Najmłodszy respondenci najczęściej wiążą swoje plany z Polską¹⁸

Rysunek 33. Plany odnośnie do pobytu w Polsce w zależności od wieku

Porównanie planów dotyczących pobytu obywateli Białorusi w Polsce z planami imigrantów z Ukrainy pokazuje, że Białorusini częściej wiążą swoją przyszłość z Polską (68% chce zostać na stałe lub dłużej niż rok) niż migranci przedwojenni z Ukrainy (58% z nich planuje pozostać w Polsce na stałe lub dłużej niż rok) i dużo częściej niż uchodźcy (40%)¹⁹.

Imigranci oczekują przede wszystkim łatwiejszej legalizacji pobytu. W związku z faktem, że duży odsetek respondentów wiąże swoje plany z Polską nie są zaskakujące wyniki odpowiedzi na pytanie dotyczące najważniejszych form pomocy, które ułatwiłyby pobyt i pracę w Polsce. Największy odsetek wskazań dotyczył łatwiejszej legalizacji pobytu (54%).

¹⁸ Ze względu na niewielką reprezentację osób powyżej 60 roku życia wśród respondentów (1%) odstąpiono od prezentowania ich w rozbięciu na poszczególne kategorie odpowiedzi.

¹⁹ Zob. Raport z badania Sytuacja życiowa i ekonomiczna imigrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 roku, Beata Dudek, Adam Panuciak, Paweł Strzelecki, Narodowy Bank Polski, 2024 r.

Kolejne wskazania to bezpłatny dostęp do służby zdrowia (33%) i organizacja kursów języka polskiego (32%). Ułatwień w legalizacji pracy dotyczyło 20% wskazań (**Rysunek 34**).

Respondenci o korzeniach polskich oczekują natomiast przede wszystkim pomocy w znalezieniu pracy (**Rysunek 35**). Łatwiejsza legalizacja pobytu uzyskała także wysoki odsetek wskazań (36%). Zapewne kontekst tego pytania w przypadku imigrantów o polskich korzeniach jest inny niż w przypadku Białorusinów bez polskich korzeni i chodzi tu także o uzyskiwanie Karty Polaka i obywatelstwa polskiego.

Rysunek 34. Najważniejsze formy pomocy, które ułatwiłyby pobyt i pracę w Polsce imigrantów z Białorusi

Rysunek 35. Najważniejsze formy pomocy, które ułatwiłyby pobyt i pracę w Polsce imigrantów z Białorusi – odpowiedzi udzielone przez osoby z Kartą Polaka lub obywatelstwem polskim

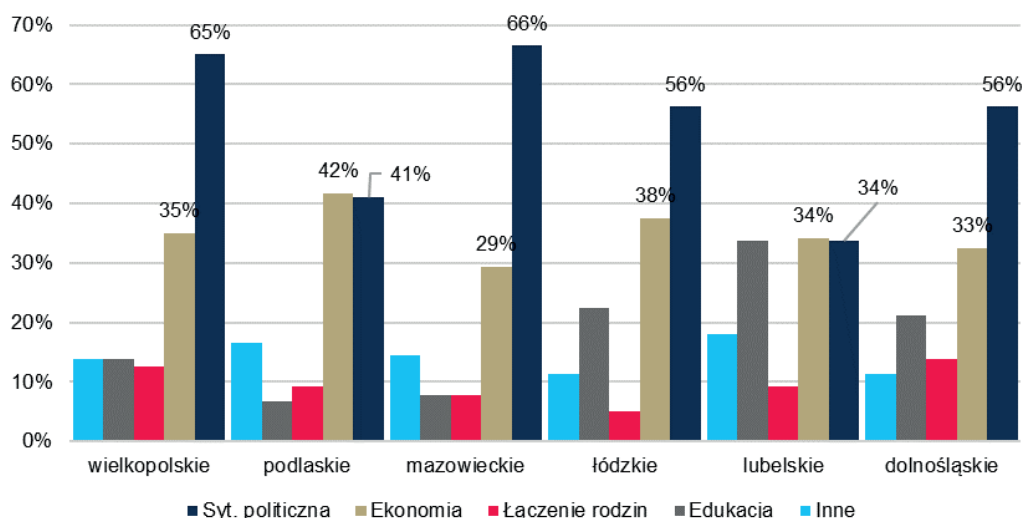

4. Wybrane elementy różnicowania regionalnego migrantów z Białorusi w Polsce

Analiza danych w ujęciu regionalnym wykazała występowanie kilku różnic pomiędzy obywatelami Białorusi zamieszkującymi poszczególne województwa. Ze względu na pilotażowy charakter badania oraz ograniczoną liczbę ankiet należy przyjąć, że dopiero w kolejnym badaniu będzie można zweryfikować istotność tych różnic.

Jedną z takich różnic widocznych na poziomie regionalnym jest przyczyna przyjazdu imigrantów z Białorusi do Polski. W województwie mazowieckim (66%) i wielkopolskim (65%) sytuacja polityczna na Białorusi była wymieniana najczęściej jako główny powód przyjazdu, znacznie częściej niż w innych lokalizacjach (**Rysunek 36**). Czynniki ekonomiczne również stanowiły istotny motyw decyzji o emigracji. Największy odsetek respondentów wskazujących na czynniki ekonomiczne odnotowano w województwach podlaskim (42%) i łódzkim (38%). Z kolei cel edukacyjny był najczęściej wskazywany w lubelskim (34%).

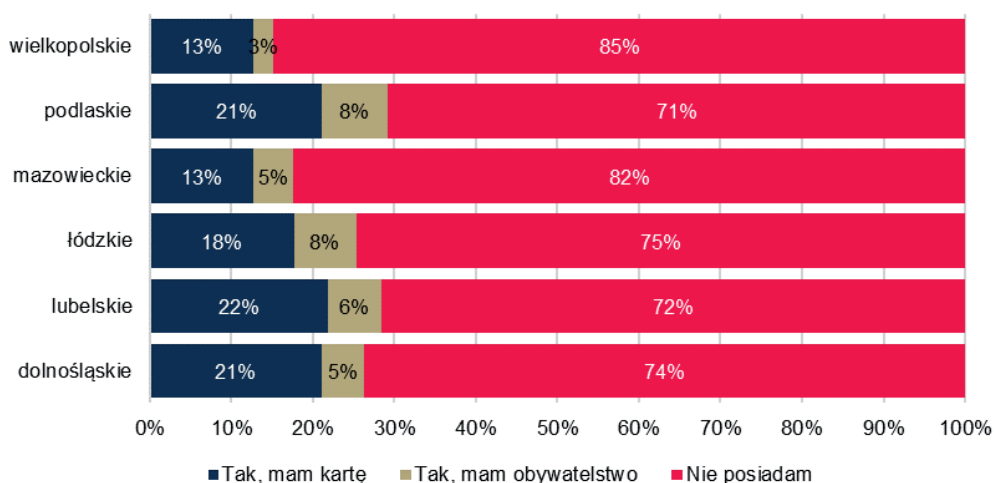
Rysunek 36. Przyczyny przyjazdów imigrantów z Białorusi w podziale regionalnym (można było wskazać więcej niż jedną przyczynę przyjazdu)

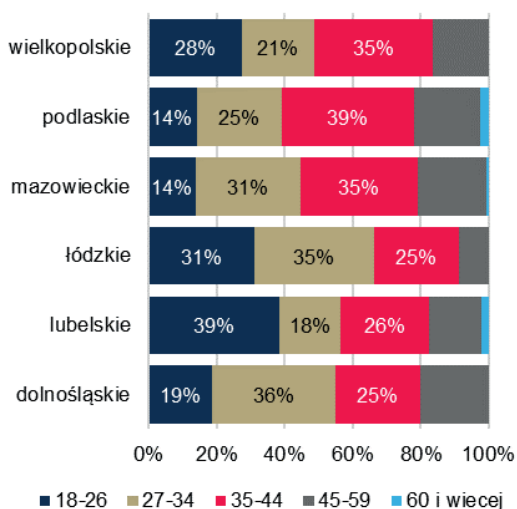
W województwach podlaskim i łódzkim było najwięcej osób posiadających polskie obywatelstwo (8%) (Rysunek 37). Najwięcej respondentów, którzy mieli kartę Polaka było w województwie lubelskim (22%). Polskie obywatelstwo i posiadanie karty Polaka ułatwiają formalny proces podejmowania pracy oraz osiedlania się w Polsce.

W województwie lubelskim, w odróżnieniu od pozostałych województw, najwięcej było osób w wieku 18-26 lat (39%) (**Rysunek 38**). W pozostałych regionach struktura wiekowa była bardziej zróżnicowana z przewagą osób w wieku 27 – 44 lat, czyli w tzw. *prime-age*, tj. wieku zakładania rodzin i największej aktywności zawodowej.

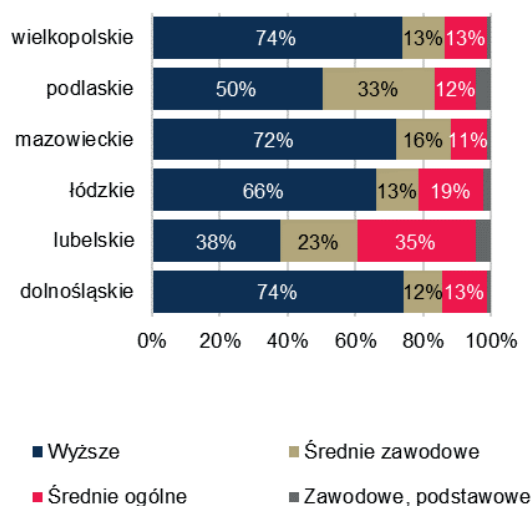
Rysunek 37. Status pobytu imigrantów z Białorusi w Polsce

Rysunek 38. Wiek imigrantów z Białorusi w podziale na województwa

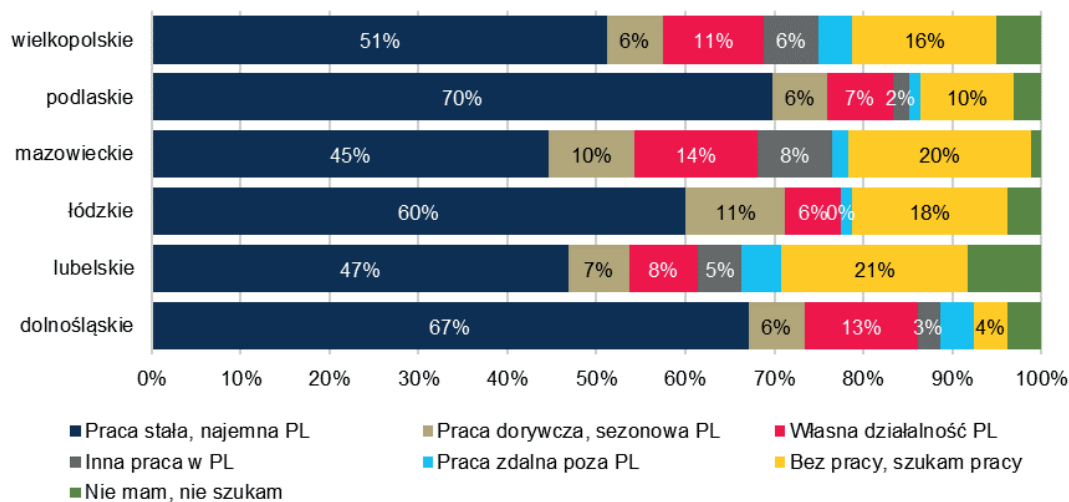

Rysunek 39. Wykształcenie imigrantów z Białorusi w podziale regionalnym

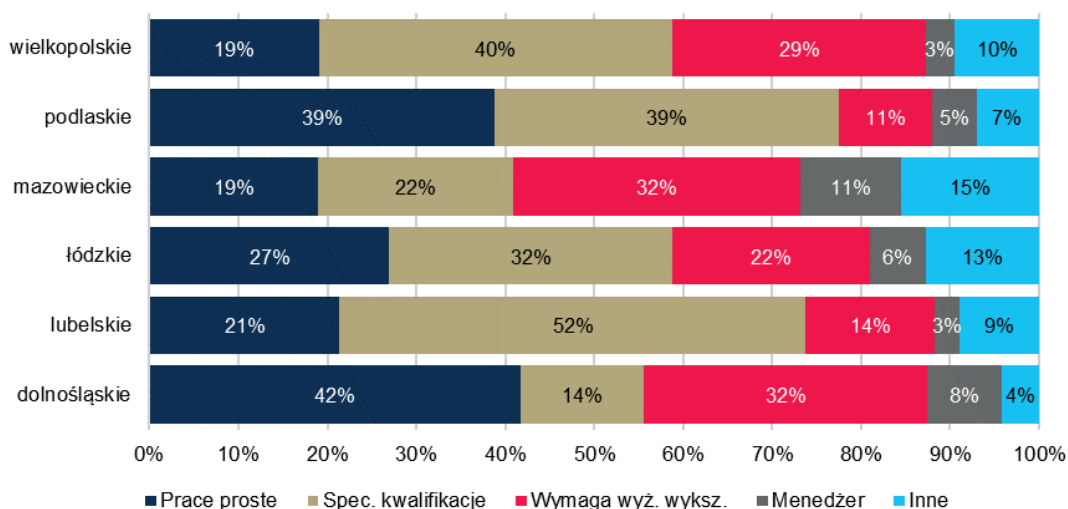
Wśród imigrantów dominują osoby z wykształceniem wyższym (58%). Szczególnie wysoki odsetek osób z wyższym wykształceniem odnotowano w województwach wielkopolskim, dolnośląskim i mazowieckim (ponad 70%) (Rysunek 39), co można tłumaczyć atrakcyjnymi wynagrodzeniami i szerokim wyborem ofert pracy na tych rynkach, o czym będzie wspomniane w dalszej części raportu. Ponadto warto zwrócić uwagę na to, że osoby z wyższym wykształceniem w tych województwach częściej przyjeżdżały do Polski z przyczyn politycznych. Posiadanie wykształcenia podstawowego lub zawodowego we wszystkich analizowanych regionach było zjawiskiem marginalnym.

Rysunek 40. Aktywność zawodowa Białorusinów na polskim rynku pracy

Sytuacja ekonomiczna imigrantów z Białorusi w podziale regionalnym również jest zróżnicowana. W województwach podlaskim odnotowano najwyższy odsetek osób posiadających stałe zatrudnienie (70%) (Rysunek 40). Dominowały tu zarówno prace proste, jak i te wymagające wyższych kwalifikacji, ale bez wyższego wykształcenia (po 39% w tej kategorii) (Rysunek 41). Struktura aktywności zawodowej Białorusinów w województwie dolnośląskim jest podobna do województwa podlaskiego. We Wrocławiu i okolicach najczęściej respondenci byli zatrudnieni na stałe (67%).

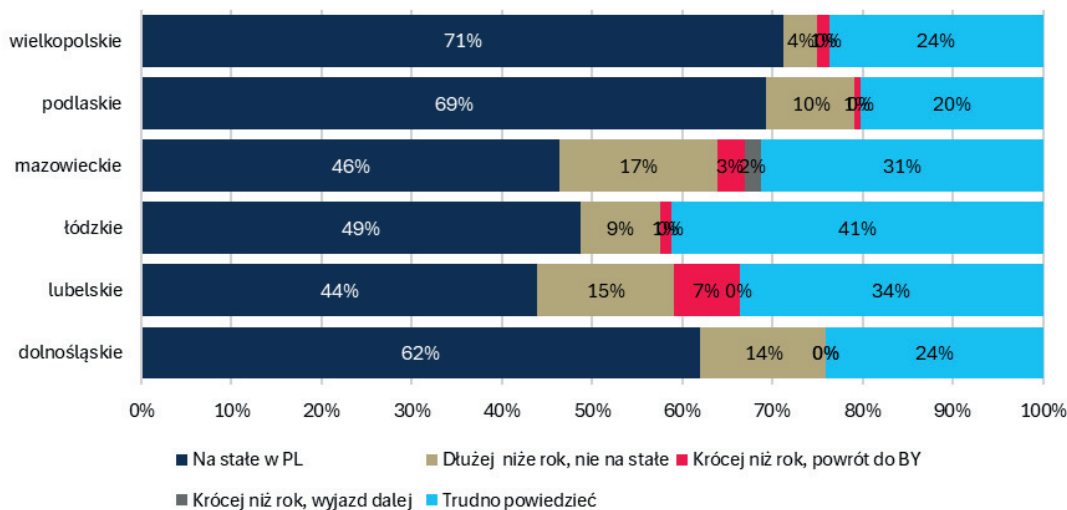
Rysunek 41. Rodzaj pracy w Polsce

W województwie dolnośląskim ankieterzy osiągnęli najwyższy próg dochodowy, czyli powyżej 10 tys. zł (18% wskazań), a wiodącą branżą była informatyka (ok. 28% wskazań). Na drugim miejscu uplasowało się województwo mazowieckie (około 14% odpowiedzi).

W omawianych województwach respondenci znaleźli pracę w zawodach wymagających wysokich kwalifikacji (po 32% odpowiedzi w każdym województwie), a także odsetek obywateli Białorusi zatrudnionych na stanowiskach menedżerskich był najwyższy (11% w województwie mazowieckim oraz 8% w województwie dolnośląskim). W województwie lubelskim co piąta osoba nie miała pracy, ale poszukiwała jej. Były to najczęściej osoby młode, w wieku do 26 lat.

Rysunek 42. Planowana długość pobytu w Polsce

Kwestia planowania długości pobytu w Polsce jest istotnym wskaźnikiem, który pomaga zrozumieć intencje imigrantów oraz ich przyszłe strategie życiowe. Powszechnie uważa się, że województwo podlaskie, które jest regionem położonym blisko granicy z Białorusią, jest obszarem tranzytowym. Niemniej, na podstawie wyników ankiet można stwierdzić, że znaczna część przybyłych tu osób ma plany pozostania w Polsce na stałe (69% odpowiedzi) (Rysunek 42).

W województwie wielkopolskim najwięcej było respondentów deklarujących chęć pozostania na stałe (71%). Największa niepewność co do przyszłości występowała w województwach łódzkim (41%). Natomiast w województwie lubelskim odnotowano najwyższy odsetek osób (7%) planujących powrót na Białoruś w ciągu roku.

5. Aneks. Opis metody badania ankietowego

Badanie ankietowe imigrantów z Białorusi miało charakter pilotażowy, przeprowadzone było po raz pierwszy przez Narodowy Bank Polski. Badanie przeprowadzono metodą PAPI (metodą papierowych kwestionariuszy wypełnianych przez respondentów) z wykorzystaniem ankiety przetłumaczonej na język białoruski, rosyjski i polski. Otrzymano 775 ankiet, w tym 54% w języku białoruskim, 31% w języku rosyjskim i 16% w języku polskim. Badanie odbyło się w okresie od 15 kwietnia do 5 lipca 2024 r. Przeprowadzone zostało w 6 województwach: dolnośląskim, lubelskim, łódzkim, mazowieckim, podlaskim, wielkopolskim. Badanie dotyczyło osób pełnoletnich według polskiego prawa, tzn. w wieku powyżej 18 lat.

Badanie przeprowadzono zgodnie z założeniami. Przyjęto założenie, że badanie powinno zostać zrealizowane w każdym z województw, w co najmniej trzech spośród siedmiu określonych typów miejsc (np. firmy, urzędy, organizacje imigrantów, szkoły językowe). W żadnym z tych miejsc odsetek respondentów nie powinien był przekroczyć 35%. Najwyższy odsetek ankiet pozyskano w firmach, urzędach i organizacjach społecznych. Dodatkowo przyjęto, że podczas dobierania osób do badania należy unikać typowania zbyt dużej liczby osób z jednego miejsca (na przykład jedna osoba z jednej rodziny, nie więcej niż 10 osób pracujących w jednym przedsiębiorstwie). 25% ankiet uzyskano poza miastami wojewódzkimi, 75% w miastach wojewódzkich. Badanie przeprowadzono dzięki współpracy z szeregiem instytucji, w tym urzędów, firm, organizacji społecznych pomagających w pozyskiwaniu respondentów. Istotny udział w badaniu mieli pracownicy Oddziałów Okręgowych NBP realizujący badanie w poszczególnych województwach.

Spis wykresów

Rysunek 1. Liczba imigrantów z Białorusi posiadających zezwolenia na pobyt w Polsce (bez wiz)	6
Rysunek 2. Struktura wydanych pozwoleń na pobyt obywateli Białorusi (bez wiz)	6
Rysunek 3. Liczba imigrantów z Białorusi zgłoszonych do ubezpieczenia w ZUS	7
Rysunek 4. Odsetek respondentów biorących udział w badaniu, według roku, w którym rozpoczął się ich obecny pobyt w Polsce	9
Rysunek 5. Jaka była przyczyna Pana/Pani przyjazdu do Polski?	9
Rysunek 6. Jaka była przyczyna Pana/Pani przyjazdu do Polski według roku przyjazdu do Polski?	10
Rysunek 7. Odpowiedź na pytanie: Czy posiada Pan/Pani kartę Polaka lub obywatelstwo polskie	10
Rysunek 8. Struktura wieku imigrantów z Białorusi	11
Rysunek 9. Wykształcenie imigrantów z Białorusi	11
Rysunek 10. Sytuacja rodzinna imigrantów z Białorusi w Polsce (Kto z Pana/Pani najbliższej rodziny mieszka z Panem/Panią w Polsce?)	12
Rysunek 11. Sytuacja rodzinna imigrantów z Białorusi w zależności od płci respondenta	12
Rysunek 12. Znajomość języka polskiego wśród imigrantów z Białorusi ogółem	12
Rysunek 13. Znajomość języka polskiego wśród imigrantów z Białorusi o korzeniach polskich (obywatelstwo polskie lub Karta Polaka)	12
Rysunek 14. Aktywność zawodowa imigrantów z Białorusi w Polsce	14
Rysunek 15. Długość pozostawania w Polsce a aktywność zawodowa	14
Rysunek 16. Kwalifikacje imigrantów wykorzystywane w Polsce a data przyjazdu	15
Rysunek 17. Kwalifikacje wykorzystywane w Polsce a płeć	15
Rysunek 18. Struktura zatrudnienia według sektorów	17
Rysunek 19. Powiązania z Polską a sektor zatrudnienia (w %)	18
Rysunek 20. Sektor zatrudnienia a znajomość języka polskiego (w %)	18
Rysunek 21. Liczba przepracowanych godzin	18
Rysunek 22. Rozkład wynagrodzeń miesięcznych netto („na rękę”)	18
Rysunek 23. Wydatki na życie jako część średniego miesięcznego wynagrodzenia na rękę za pracę w Polsce – respondenci ogółem oraz respondenci z Kartą Polaka lub obywatelstwem polskim	20
Rysunek 24. Wydatki na życie jako część średniego miesięcznego wynagrodzenia na rękę za pracę w Polsce w podziale na płeć respondenta	20
Rysunek 25. Pracujący imigranci z Białorusi ogółem – średnie miesięczne wynagrodzenie netto	21
Rysunek 26. Pracujący imigranci z Białorusi z Kartą Polaka i polskim obywatelstwem – średnie miesięczne wynagrodzenie netto	21
Rysunek 27. Odsetek imigrantów z Białorusi przekazujących środki finansowe na Białoruś oraz częstotliwość przekazywania	22
Rysunek 28. Odsetek imigrantów z Białorusi z Kartą Polaka lub obywatelstwem polskim przekazujących środki finansowe na Białoruś oraz częstotliwość ich przekazywania	22

Rysunek 29. Kwota ostatniego przekazu środków finansowych na Białoruś	22
Rysunek 30. Poziom zadowolenia z życia w Polsce	23
Rysunek 31. Plany imigrantów z Białorusi odnośnie do przyszłego pobytu w Polsce	23
Rysunek 32. Plany imigrantów z Białorusi o polskich korzeniach odnośnie do przyszłego pobytu w Polsce	23
Rysunek 33. Plany odnośnie do pobytu w Polsce w zależności od wieku	24
Rysunek 34. Najważniejsze formy pomocy, które ułatwiłyby pobyt i pracę w Polsce imigrantów z Białorusi	25
Rysunek 35. Najważniejsze formy pomocy, które ułatwiłyby pobyt i pracę w Polsce imigrantów z Białorusi – odpowiedzi udzielone przez osoby z Kartą Polaka lub obywatelstwem polskim	25
Rysunek 36. Przyczyny przyjazdów imigrantów z Białorusi w podziale regionalnym	26
Rysunek 37. Status pobytu imigrantów z Białorusi w Polsce	27
Rysunek 38. Wiek imigrantów z Białorusi w podziale na województwa	27
Rysunek 39. Wykształcenie imigrantów z Białorusi w podziale regionalnym	27
Rysunek 40. Aktywność zawodowa Białorusinów na polskim rynku pracy	28
Rysunek 41. Rodzaj pracy w Polsce	28
Rysunek 42. Planowana długość pobytu w Polsce	29

nbp.pl

